

Lekcja – j. polski kl. 8P (03.06.2020) – środa + UTS

Temat: **Semantyczne środki poetyckie – powtórzenie.**

Podręcznik, str. 272, 360

1. **Semantyczne środki poetyckie (tropy)** – to szczególne sposoby użycia wyrazów, które polegają na przekształceniu znaczeń tych wyrazów lub uzyskaniu innej znaczeniowo całości z połączeń wyrazowych w celu wzbogacenia obrazu poetyckiego.

Tropami stylistycznymi są między innymi:

- **Epitet** – wyraz określający rzeczownik, może być wyrażony przymiotnikiem, imiesłowem przymiotnikowym, rzeczownikiem, np. *gorzka sława, tańczący jastrzęb, wieża gigant*.

Niektóre epitety mogą też mieć wraz z rzeczownikiem charakter metaforyczny (epitet metaforyczny), np. *złote serce*.

- **Porównanie** – uwydatnienie jakichś właściwości, cech opisywanego zjawiska przez wskazanie na jego podobieństwo do innego zjawiska. Porównanie składa się z dwóch części połączonych wyrażeniem: jak, jakby, niby, na kształt, na podobieństwo, np. „...wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi”.

- **Metafora (przeñośnia)** – polega na przeniesieniu znaczenia wyrazu lub wyrażenia na inne pojęcie, dzięki czemu uzyskuje się inną znaczeniowo całość, np. *powódź kwiatów, morze głów*.

Wśród metafor wyróżniamy:

- **Animizację (ożywienie)** – nadanie zjawiskom, przedmiotom itp. cech istot żywych, np. *wicher zawył*.

- **Personifikację (uosobienie)** – nadanie zjawiskom, przedmiotom itp. cech ludzkich, np. *cyprysy mówią*.

- **Alegoria** – motyw lub zespół motywów, którego metaforyczne znaczenie jest jednoznaczne, łatwe do odczytania, ponieważ jest utrwalone przez tradycję kulturową, np. lis – fałsz, spryt; lew – odwaga; sowa – mądrość

- **Symbol** – motyw lub zespół motywów, którego metaforyczne znaczenie jest niejednoznaczne; może być różnie interpretowany, np. ptak – wolność, ogień, nieśmiertelność.

● **Ironia** – sprzeczność między dosłownym znaczeniem słów a ich znaczeniem właściwym, niewyrażonym wprost, ale zamierzonym przez autora i zazwyczaj rozpoznawalnym dla odbiorcy. W wypowiedziach mówionych towarzyszy jej zazwyczaj odpowiednia intonacja, mimika. Ironia zaznacza dystans, wykpiwa coś, jest przejawem drwiny, szyderstwa, żartu, np. *No i przebiłeś głową mur. Co będziesz robił w sąsiedniej celi?* (S. J. Lec)

W ramach cotygodniowych zajęć z UTS proponuję następujące ćwiczenie:

Wymyśl własne przykłady tropów stylistycznych opisujących zachód słońca:

Epitety :

Porównanie :

Personifikacja :